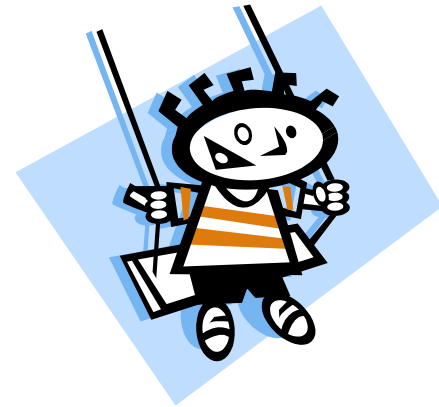

19. Pesten en de centrale plaats van bewegingsonderwijs

Voorstellen

- ▶ Christa Rietberg en Marjolijn Kelderman

Film

- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=U9xqE5WeI2M>
- ▶ https://www.youtube.com/watch?v=ncX0gkScRyk&playnext=1&list=PL3FACF74F579B386F&feature=results_main

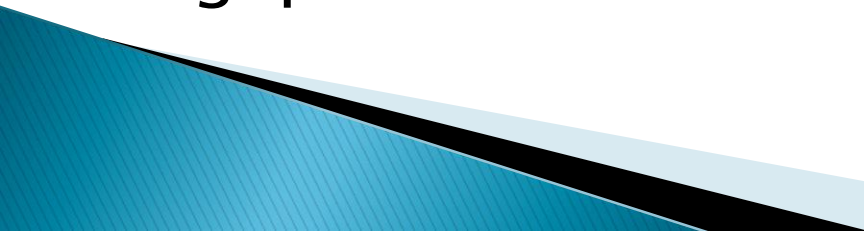

Vertrekpunt

In het plan van aanpak tegen pesten van de kinderombudsman wordt aangegeven dat bewegingsonderwijs een goede rol heeft in tegengaan van het pesten. Men wil meer aandacht voor sportief gedrag en respectvol met elkaar omgaan in de lessen bewegingsonderwijs. Hoe zorgen wij er als vakleerkracht voor dat wij aandacht aan pesten geven zonder bewegen als doel los te laten?

<http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2013/03/25/scholen-wettelijk-verplicht-pesten-aan-te-pakken.html>

Definitie pesten

- ▶ Pesten: stelselmatige vorm van agressie waarbij een of meerdere personen een ander persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.
  - ▶ 15–25% van de kinderen pest of wordt gepest
  - ▶ Meer dan 800 kinderen zitten thuis, omdat ze gepest worden en ontvangen geen onderwijs.
-

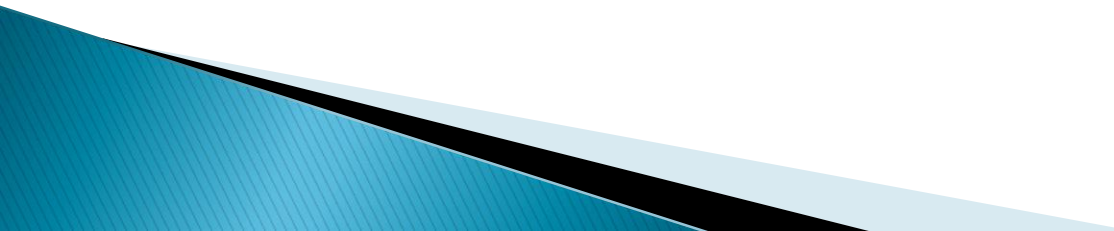
Verschillen plagen en pesten

- ▶ Onbezonnen of spontaan
- ▶ Geen kwade bijbedoelingen
- ▶ De geplaagde blijft volwaardig lid van de groep
- ▶ Het is meestal te verdragen
- ▶ Met opzet
- ▶ Wil iemand bewust kwetsen of kleineren
- ▶ Het gepeste kind is geïsoleerd
- ▶ De pestkop heeft geen positieve bijbedoelingen

Plagen

pesten

Partijen

- ▶ De pesters/de pestkop: Dit zijn vaak leerlingen die hun boosheid en woede af moeten reageren en niets anders weten te bedenken dan pesten. Bij deze groep horen de meelopers, die bang zijn uit de gratie de vallen.
  - ▶ De zondebok(ken), het slachtoffer(s): Dit zijn die kinderen die gepest worden.
  - ▶ De meelopers: Dit zijn kinderen die niets durven te zeggen omdat ze bang zijn zelf het slachtoffer te worden. Deze zogenaamde partij is niet neutraal, want zij kiezen ervoor niets te doen om het pesten te stoppen.
-

Werkvorm 1; Inventarisatie

- Vul het volgende formulier in.
- Quick scan pestbeleid
- Wat wordt er op jouw school aan pesten gedaan?
- Hoe herken jij pesten in jouw lessen:
  - Welke signalen herken je bij de leerlingen?
  - Bij welke momenten tijdens jouw les komt pestgedrag voor?

Pesten herkennen

Dit zijn signalen:

- ▶ Blauwe plekken.
- ▶ Spullen die "kapot" gaan.
- ▶ Zij lijken geen vrienden te hebben, zijn vaak alleen.
- ▶ Zij worden als laatste gekozen.
- ▶ Geen zin om naar school te gaan.
- ▶ Ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven.
- ▶ Angstig en onzeker.
- ▶ Gaan vaak naar de wc tijdens de gymles.
- ▶ Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit.
- ▶ Overdreven clownesk gedrag.
- ▶ Afkoopgedrag; geld/snoep of het maken van huiswerk voor anderen.
- ▶ Andere kinderen uit jouw klas kunnen ook signalen geven dat een kind gepest wordt. Ze vertellen bijvoorbeeld dat een kind zit te huilen, niet mee mag doen of altijd alleen staat in de pauze

Werkvorm 2; Reguleringsdoelen

- ▶ Inleiding; Filmpje [Aventurijn](#)
- ▶ Opbouw en volgorde:
  - Kies 2 situaties waarin pestgedrag plaats vindt en bedenk diverse oplossingen
  - Bespreken voorbeeld lessenplan a.d.h.v. reguleringsdoelen (casus)
  - Ontwikkel nu zelf 1 lessenplan a.d.h.v. een zelf gekozen reguleringsdoel

Casus

Situatie: een leerling (de gepeste) komt nooit aan de beurt bij tikkertje

Oplossingen:

- van te voren de volgorde van tikkers aangeven,
- van te voren alvast een tikker aangeven en die mag de volgende kiezen.
- Opdracht geven dat iedereen aan de beurt komt
- Afwisselen jongen en meisje

Reguleringsdoel: regelingen: verdelen en wisselen van taken en functies

Plan:

- les 1: tikspel: boefje: controleren of ze kunnen meewerken aan functiewisselingen. Tijdens de uitleg leg ik het wisselsysteem uit
- Les 2: overlooptikspel: ik maak een leskaart met de volgorde van de tikkers erop
- Les 3: overlooptikspel: de tikker kiest een nieuwe tikker
- Les 4: basistikspel: opdracht iedereen moet aan de beurt zijn geweest

‘Veilige werksfeer’

Hoe zorgen wij er als vakleerkracht voor dat wij aandacht aan pesten geven zonder bewegen als doel los te laten?

- Geef ik als leerkracht door mijn gedrag aanleiding tot pestgedrag? Ben ik bijvoorbeeld negatief of sarcastisch naar de pester?
- Zijn de pesters in deze klas gefrustreerd door het niet kunnen voldoen aan de eisen die de les bewegingsonderwijs stelt? Met andere woorden, kunnen zij de activiteiten wel aan? (bewegingsniveau maar ook sociaal-emotioneel)
- Begin van het schooljaar ‘samenwerkingsactiviteiten’ aanbieden.
- Teach what you preach; wat is jou rol? En wat zijn jou doelen om een goed pedagogisch klimaat te creëren?

GAME OVER

"PESTEN IS GEEN SPELLETJE!"

Ideeën / info

- ▶ <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2013/03/25/scholen-wettelijk-verplicht-pesten-aan-te-pakken.html>
- ▶ <http://www.rtlnieuws.nl/editie/1/aapjes-kijken-om-pesten-aan-te-pakken>
- ▶ http://www.apemanagement.nl/index_bestanden/Pesten.htm
- ▶ <https://www.kivaschool.nl>
- ▶ <http://www.pestaanpak.nl>
- ▶ <http://www.pestweb.nl>